

AVIZ
**referitor la propunerea legislativă privind reinstaurarea puterii
circulatorii a monedei naționale în tranzacțiile comerciale,
stoparea blocajului financiar în economie și prevenirea
incapacității de plată a comercianților**

**Analizând propunerea legislativă privind reinstaurarea
puterii circulatorii a monedei naționale în tranzacțiile comerciale,
stoparea blocajului financiar în economie și prevenirea
incapacității de plată a comercianților, transmisă de Secretarul
General al Senatului cu adresa nr.115 din 22.03.2001,**

CONSILIUL LEGISLATIV

**În temeiul art.2 alin.1 lit.a din Legea nr.73/1993 și art.48(2) din
Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ,**

**Avizează favorabil propunerea legislativă, cu următoarele
observații și propuneri:**

I. Observații generale

**1. Propunerea legislativă are ca obiect instituirea unor măsuri
care să conducă la reinstaurarea puterii circulatorii a monedei
naționale în tranzacțiile comerciale, stoparea blocajului financiar în
economie și prevenirea incapacității de plată a comercianților.**

**Conform proiectului obligațiile de plată, respectiv creanțele de
încasat între comercianți, se stabilesc numai pe bază de factură și se
plătesc sau se încasează, după caz, în ordinea scadenței rezultată din
instrumentul de plată utilizat, fiind interzise efectuarea de plăți în altă**

ordine decât cea rezultată din scadențe, precum și compensarea debitorilor din obligații de plată rezultate din contractele încheiate.

Întrucât reglementarea propusă cuprinde și infracțiuni, aceasta se înscrie în categoria legilor organice.

2. Este de remarcat faptul că deși, potrivit titlului, inițiatorii își propun stoparea blocajului financiar în economie și prevenirea incapacității de plată a comercianților, măsurile referitoare la plata de penalități în caz de neplată la scadență a bunurilor achiziționate incumbă numai instituțiilor publice, nu și agenților economici.

Având în vedere faptul că baza economiei naționale o constituie agenții economici, nu instituțiile publice, considerăm că se impune instituirea acestei măsuri, în principal, pentru agenții economici, fără să fie, desigur, exonerate nici instituțiile publice.

3. Codul comercial român, spre deosebire de cel italian reglementează în art.3 – 6 **faptele de comerț și nu actele de comerț.**

În accepțiunea legiuitorului român, raporturile juridice comerciale au ca izvor faptele de comerț, în acestea fiind incluse și actele juridice, pe lângă faptele juridice licite și faptele ilicite săvârșite de comercianți în legătură cu activitatea lor comercială.

Pe de altă parte, exprimarea “comercianții care efectuează fapte de comerț” este pleonastică, efectuarea de fapte de comerț fiind de esența activității unui comerciant, fie el persoană fizică, fie persoană juridică (art.7 din Codul comercial).

Din aceste motive, considerăm necesară reformularea art.1.

4. Proiectul prezintă unele necorelări în plan legislativ întrucât la articolul 3 alin.(1) se prevede, de principiu, că părțile pot stabili prin contract ca plata să se facă în avans, art.10 alin.(1) reglementează modalitatea de utilizare a avansului, pentru ca norma de la art.10 alin.(2) să interzică societăților și companiilor naționale, regiilor autonome și instituțiilor publice solicitarea de plăți în avans. Față de această enumerare, nu se întrevide cine poate beneficia de prevederile art.3 alin.(1) și art.10 alin.(1).

5. Interzicerea achiziționării de produse sau servicii de către instituțiile publice atunci când pentru acestea nu sunt prevăzute în buget sumele necesare, înscrisă la articolul 8 alin.(1) o considerăm superfluă, urmând să fie eliminată, deoarece prevederile de natura celor înscrise la acest articol fac obiectul legilor care reglementează bugetul de stat.

II. Observații de redactare și de tehnică legislativă

1. Pentru ca norma de la art.2 să capete mai multă precizie și claritate, precum și din rațiuni de natură semantică, propunem inserarea cuvintelor “dintre comercianți” după expresia “în raporturile interne”, a cuvântului “se” după expresia “se păstrează și ...”, precum și a sintagmei “prin menționarea sediului, a numărului de înmatriculare în Registrul comerțului și acordului fiscal” în locul expresiei “inclusiv sub raport fiscal”.

Totodată, sugerăm ca înaintea sintagmei “modalitatea de plată” să fie inserate cuvintele “termenele și”, ținând seama că termenul de plată reprezintă una din clauzele de bază ale contractului.

În același context, apreciem că textul trebuie reanalizat și sub aspectul normelor de ortografie urmând ca semnul “;” să fie înlocuit prin virgulă.

2. La art.3 alin.(1), ținând seama că textul enumeră **posibilitatea** de realizare a creanțelor și instrumentelor de plată utilizate de părțile din contract, apreciem mai adecvată formularea “Părțile contractante pot stabili”, în loc de “Părțile din contract vor stabili”.

3. La art.4, pentru respectarea stilului normativ, trebuie folosit verbul la timpul prezent, în loc de viitor. De aceea, expresia “vor fi utilizate” urmează să fie înlocuită prin cuvintele “se utilizează”.

Accastă remarcă este valabilă și pentru norma de la articolul 6, unde trebuie scris “se plătesc”, respectiv “încasează”, în loc de “se vor plăti”, respectiv “încasa”. Totodată, norma articolului 6 având caracter imperativ, propunem eliminarea cuvântului “strict”, ca fiind de prisos.

4. Dispoziția cuprinsă în alin.(1) al art.3 apare ca inutilă, modalitatea de plată utilizată reprezentând unul din elementele obligatorii pe care contractul ar trebui să le cuprindă.

De asemenea, considerăm superfluu textul de la art.4, atâta vreme cât nu se stabilesc reguli speciale de utilizare a instrumentelor de plată.

5. La art.6, semnalăm că drepturile și obligațiile părților, inclusiv obligația de a plăti prețul se stabilesc, în primul rând, în contractul încheiat de părți și abia apoi într-o factură. Pe de altă parte, formularea este nereușită “obligațiile de plată”, urmând a fi **executate**, nicidecum “plătite” sau “incasate”.

6. La art.8 alin.(1) pentru a se realiza succesiunea logică a ideii exprimate, propunem reformularea textului, astfel:

“Art.8. - (1) Se interzice achiziționarea de produse sau servicii de către instituțiile publice, atunci când pentru acestea nu se prevăd în buget sumele necesare”.

Menționăm că “lucrările” constituind o componentă a serviciilor, acestea nu trebuie menționate separat.

7. În ceea ce privește norma de la art.8 alin.(3), reiterăm observația de la punctul I.2 din prezentul aviz, în sensul extinderii măsurii privitoare la plata de penalități în cazul întârzierii la plată a obligațiilor și pentru agenții economici.

8. Norma de la art.9 privind interzicerea efectuării de plăți în altă ordine decât cea rezultată din scadențe, considerăm că ar fi trebuit să fie încadrată la articolul 6, marcată ca alin.(2). Sub aspect redacțional, pentru corectitudinea exprimării, propunem înlocuirea cuvântului “aplicația” prin “aplicarea”.

9. La art.10 alin.(4), apreciem că textul trebuie reanalizat, deoarece prin trimiterea la alin.(2) nu se întrevede ce produse pot livra **instituțiile**.

10. La art.12 alin.(2), propunem eliminarea cuvintelor “al acestui articol”, care se subînțeleg.

11. La art.12 alin.(3), având în vedere că Ordonanța Guvernului nr.11/1996 privind executarea creanțelor bugetare, invocată în text, a fost aprobată prin lege, și, ulterior, modificată, pentru ca norma să conțină informații complete, propunem inserarea în finalul alineatului a sintagmei “aprobată prin Legea nr.108/1996 cu modificările și completările ulterioare”.

12. La art.14, care reglementează sancționarea faptelor de încălcare a prevederilor legii, textul proiectului conține unele deficiențe notabile.

Astfel, în acord cu practica legislativă în materie, articolul ar trebui să înceapă cu infracțiunile, care atrag forma de răspundere juridică cea mai gravă, după care să fie stabilite faptele ce constituie contravenții și modalitatea de sancționare a acestora.

Referitor la contravenții, precizăm faptul că dispoziția de la **art.14 alin.(1) lit.a)** este contravenționalizată prin articolul 40 din Legea contabilității nr.82/1991, republicată în anul 2000.

De asemenea, dispoziția de la lit.b) este defectuoasă pe fond, deoarece nu poate fi sancționată lipsa prevederilor referitoare la

modalitatea de plată, formulată generic, ci, eventual, lipsa din contract a acestor prevederi.

Totodată, apare necesară și reanalizarea normei de la lit.d) în sensul stabilirii subiecților vizați, ținând seama de interdicția de la articolul 10 alin.(2).

Sub aspect redacțional, propunem eliminarea ca superfluă a expresiei “din lege”, înscrisă la lit.a), b), c), d) și e) și înlocuirea, în cuprinsul lit.c), a cuvântului “scadență” prin “prevăzută”.

În ceea ce privește amenzile aplicate, sugerăm reanalizarea valorii acestora întrucât, în opinia noastră, sunt excesiv de mari.

Potrivit normelor gramaticale, verbul “se face” din cuprinsul prevederii care stabilește cine constată și aplică sancțiunile, trebuie scris la plural “se fac”, iar cuvintele “ai polițic” din finalul alineatului, înlocuite prin “din cadrul organelor de poliție”.

Tot referitor la art.14, semnalăm și marcarea defectuoasă a dispozițiilor acestuia, existând unele texte, redacte sub formă de alineat, dar nemarcate corespunzător. De aceea, pentru respectarea normelor de tehnică legislativă, propunem: marcarea cu alin.(2) a dispoziției care debutează sub forma “Contravențiilor prevăzute la lit.a) și b) ...”, cu alin.(3) dispoziția care debutează sub forma “Contravențiile prevăzute la lit.c) ...”, cu alin.(4) dispoziția care debutează sub forma “Constatarea contravențiilor ...”, urmând să se adapteze corespunzător marcajul alin.(2) și (3), care vor deveni alin.(5) și (6).

13. La art.15, având în vedere că articolul 14 conține și infracțiuni, nu numai contravenții, semnalăm că acestora nu li se poate aplica Legea nr.32/1968 privind stabilirea și sancționarea contravențiilor.

De aceea, în funcție de reamenajarea textului articolului 14, invocarea acestei legi trebuie circumscrisă la alineatele care vizează strict stabilirea și sancționarea contravențiilor.

14. La art.17, pentru a răspunde exigențelor de tehnică legislativă reglementate prin Legea nr.24/2000, propunem inserarea titlului Legilor nr.58/1934 și 59/1934, precum și a mențiunii că, ulterior adoptării, acestea au mai suferit unele intervenții legislative, în următoarea redactare: “privind cambia și biletul la ordin” și, respectiv, “Legea asupra cecului nr.59/1934, cu modificările ulterioare”.

15. Dispoziția privind intrarea în vigoare a legii, înscrisă la art.19, trebuie să preceadă pe cea referitoare la abrogare și, de aceea,

trebuie plasată după art.17 și marcată ca art.18 alin.(1), iar dispoziția de abrogare să devină alin.(2) al art.18, redată într-o formă care să cuprindă toate elementele de identificare a Ordonanței de urgență nr.77/1999, deci și numărul și data Monitorului Oficial al României în care aceasta a fost publicată, precum și mențiunea că, ulterior adoptării, ea a mai suferit unele modificări.

Totodată, pentru un plus de rigoare în redactarea textului, propunem înlocuirea prepoziției “La” prin prepoziția “Pe”, suprimarea cuvântului “prevederile” și scrierea cu literă mică a cuvântului “Urgență”.

În considerarea observațiilor de mai sus, propunem reformularea art.18 (devenit alin.(2)), astfel:

“(2) Pe data intrării în vigoare a prezentei legi se abrogă Ordonanța de urgență nr.77/1999 privind unele măsuri pentru prevenirea incapacității de plată, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.256 din 4 iunie 1999, cu modificările ulterioare, precum și orice alte dispoziții contrare”.

p. PREȘEDINTE

Dragoș ILIESCU

București

Nr. 332/19.04.2001.